

BIULETYN SAMORZĄDOWY

Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 1(129) styczeń 2023, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

Zwrot podatku akcyzowego

Rolnik, który chce odzyskać część podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej powinien zgromadzić faktury VAT. Wnioski o zwrot można składać od 1 lutego 2023 r.

Więcej na str. 8-9

Harmonogram wywozu odpadów komunalnych

W 2023 roku obowiązuje nowy harmonogram odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców naszej gminy. Zmianie uległa również stawka obowiązującej opłaty.

Więcej na str. 6

Rozbudowa sieci oświetleniowej

Rozbudowa istniejącej sieci oświetleniowej zdecydowanie wpływa na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców i podniesienie atrakcyjności turystycznej okolic. W roku 2022 dodatkowe punkty oświetleniowe pojawiły się zarówno w Bystrej Podhalańskiej, jak też w Sidzinie.

Więcej na str. 5

Z początkiem roku, podsumowujemy ważniejsze, zrealizowane działania w 2022 roku, ale także przedstawiamy plany inwestycji, jakie będą podejmowane w roku bieżącym.

Więcej na str. 10-11

Gminna Biblioteka Publiczna w Sidzinie oraz filia w Bystrej Podhalańskiej w 2023 roku będą teraz czynne w wybrane soboty.

Więcej na str. 12

Informacja Wójta Gminy Bystra-Sidzina o podejmowanych decyzjach w okresie od 15 grudnia 2022 r. do 30 stycznia 2023 r.

W wymienionym okresie oprócz zarządzeń w sprawie zmiany w planie finansowym Gminy Bystra-Sidzina zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina, wójt wydał zarządzenia w sprawach:

1. wprowadzenia instrukcji inwentaryzacyjnej, określającej zasady przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji w jednostkach, dla których jednostką obsługującą jest Urząd Gminy Bystra-Sidzina,

2. ustalenia wysokości opłaty za centralne ogrzewanie w lokalach mieszkalnych i użytkowych,

3. przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej, składników majątkowych w jednostkach dla których Urząd Gminy Bystra-Sidzina jest jednostką obsługującą, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku (dotyczy: Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej, Szkoły Podstawowej im. Dzieci Zamojszczyzny w Sidzinie, Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej, Przedszkola Publicznego w Sidzinie),

4. przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej, składników majątkowych w jednostkach dla których Urząd Gminy Bystra-Sidzina jest jednostką obsługującą, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku (dotyczy: Gminnej Biblioteki Publicznej),

5. przeprowadzenia inwentaryzacji rzeczowych składników majątkowych obrony cywilnej na terenie Gminy Bystra-Sidzina,

6. zmian w regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,

7. wykonywania budżetu Gminy Bystra-Sidzina w 2023 roku,

8. powołania Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej,

9. dofinansowania kosztów zakupu okularów korygujących wzrok, podczas pracy przy monitorze ekranowym,

10. wprowadzenia zmian w zarządzeniu nr 0050.198.2016 w spr. przeprowadzania instrukcji inwentaryzacji, określającej zasady przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji w Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina,

11. upoważnienia dyrektora Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej do zaciągnięcia zobowiązania finansowego przekraczającego rok budżetowy 2023,

12. ustalenia harmonogramu czynności w postępowaniu rekrutacyjnym oraz uzupełniającym do przedszkoli i klas I szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Bystra-Sidzina na rok szkolny 2023/2024,

13. planu dofinansowania form doskonalenia

zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania w 2023 r. za kształcenia nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Bystra-Sidzina.

W wymienionym okresie wójt zawarł następujące umowy:

1. na konserwację systemu alarmowego,

2. na odbiór i zagospodarowanie odpadami komunalnymi, pochodzącymi od właścicieli nieruchomości,

3. na serwis, konserwację i doradztwo w zakresie eksploatacji programów komputerowych,

4. o przyznanie środków finansowych z Funduszu Pracy na dofinansowanie zadania własnego, związanego z wypłatą jednorazowego dodatku do wynagrodzenia asystentom rodziny,

5. kontrakt na obsługę techniczną urządzenia "Konika Minolta",

6. porozumienie, dotyczące przyznania środków na sfinansowanie pomocy materialnej dla uczniów z Ukrainy,

7. na roboty budowlane obejmujące zadanie pn. „Obniżenie niskiej emisji w Gminie Bystra-Sidzina, poprzez przebudowę kotłowni węglowej na biomasową opalaną zrębką drzewną”,

8. na użyczenie nieruchomości gruntowych do ustawienia pojemników (6 szt.) na zbiórkę odzieży używanej na terenie Gminy Bystra-Sidzina,

9. na bankową obsługę budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2023 rok,

10. na świadczenie usług za pośrednictwem systemu eCorpoNet,

11. porozumienie na opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej dla realizacji zadania pn. „Rozbudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej 1709K Sidzina-Sidzina Górna”,

12. na wykonanie zadań służby BHP, regulowane rozporządzeniem Rady Ministrów z września 1997 r.,

13. na prowadzenie zajęć języka angielskiego dla dzieci uczęszczających do Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej,

14. na dostawę artykułów biurowych dla Urzędu Gminy Bystra-Sidzina,

15. na najem lokalu użytkowego - sala lekcyjna w Przedszkolu Publicznym w Bystrej Podhalańskiej do prowadzenia zajęć z j. angielskiego,

16. na świadczenie usług w zakresie transportu dzieci niepełnosprawnych z miejsca zamieszkania do placówek kształcenia specjalistycznego w 2023 roku wraz z zapewnieniem opieki,

17. na ogrzewanie wody i pomieszczeń garażowych w remizie OSP w Sidzinie,

18. na badanie próbek odpadów pobranych z paleniska, celem stwierdzenia lub wykluczenia spalania materiałów bądź substancji niedozwolonych,

19. dwie umowy na dofinansowanie, poprzez udzielenie dotacji celowej na budowę przydomowej oczyszczalni ścieków,

20. na świadczenie usługi oświetlenia drogowego oraz eksploatacji oświetlenia drogowego,

21. na przeprowadzenie audytu wewnętrznego urzędu, sporządzenia planu oraz sprawozdania z wykonania audytu,

22. na prowadzenie zajęć z zakresu przeciwdziałania narkomanii, rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnień behawioralnych i udzielanie pomocy osobom uzależnionym,

23. na wykonanie zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bystra-Sidzina, dla obszaru obejmującego miejscowości Bystra Podhalańska i Sidzina,

24. na wykonanie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla wybranych fragmentów miejscowości Bystra Podhalańska i Sidzina,

25. na wykonanie usługi hostingu – dostępu do serwera strumieniowego podczas transmisji posiedzeń Rady Gminy Bystra-Sidzina,

26. na odbiór odpadów komunalnych z terenu cmentarza komunalnego w Bystrej Podhalańskiej,

27. na obsługę cmentarza komunalnego w Bystrej Podhalańskiej,

28. na świadczenie usług monitoringu dla 1 pojazdu wykorzystywanego do zimowego utrzymania dróg na terenie Gminy Bystra-Sidzina,

29. na świadczenie stałej pomocy prawnej,

30. na użyczenie działek ewidencyjnych nr 35/20 oraz 35/49 w Bystrej Podhalańskiej, w celu przeprowadzenia kabla elektroenergetycznego dla zasilania w prąd budowy hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej,

31. na opracowanie dokumentacji projektowo kosztorysowej dla rozbudowy oświetlenia ulicznego przy drodze gminnej "Sochowa" w Sidzinie,

32. na dofinansowanie wymiany niskowydajnego i nieekologicznego kotła na paliwa stałe na nowoczesny kocioł,

33. na dzierżawę gruntu dla inwestycji dotyczącej odwiertu próbnego studni głębinowej do zasilania wodociągu „Centrum” w Bystrej Podhalańskiej,

34. na druk i dostawę Biuletynu Samorządowego w 2023 roku,

35. na przeprowadzenie usługi szkoleniowej, edukacyjnej o charakterze kształcenia zawodowego,

36. umowa dotycząca wniosku aplikacyjnego na remont drogi gminnej K440227 Bystra-Działy na Pańskim,

37. dwie umowy na bezpłatne użyczenie kapliczki przedstawiającej postać Matki Bożej ze zdjętym z krzyża Jezusem na rękach, znajdującej się w Sidzinie, oraz kapliczki przedstawiającej św. Jana Nepomucena, położonej w Bystrej Podhalańskiej,

38. na budowę skateparku wraz z elementami małej architektury oraz instalacją energetyczną w Bystrej Podhalańskiej,

39. na transport i unieszkodliwienie odpadów pochodzenia zwierzęcego, całodobową opiekę weterynaryjną, transport bezdomnych zwierząt, zapewnienie opieki dla bezdomnych zwierząt, ograniczenie populacji zwierząt bezdomnych,

40. na zaprojektowanie i wykonanie likwidacji słupa elektrycznego wraz z wykonaniem powiązań istniejących przyłączy kablowych w ramach likwidacji kolizji z planowanym remontem drogi gminnej K440227 Bystra-Działy na Pańskim,

41. dwie umowy na świadczenie usługi pełnienia nadzoru inwestorskiego w branży budowlanej, elektrycznej, sanitarnej przy realizacji zadania budowy hali sportowej w Bystrej Podhalańskiej, oraz budowy skateparku w Bystrej Podhalańskiej,

42. na wykonywanie usługi polegającej na utrzymaniu czystości i higieny w toalecie publicznej w Sidzinie,

43. na wykonanie programu profilaktycznego dla klas IV-VI pn. „Mądry wybór”,

44. na wykonanie opracowania programu prac konserwatorskich wraz z kosztorysem konserwatorskim oraz uzgodnień dla dwóch kapliczek na terenie Gminy Bystra-Sidzina, wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków,

45. dwie umowy na udostępnienie ciągnika rolniczego do wykonywania prac na zlecenie Gminy Bystra-Sidzina,

46. na rozprawienie zawiadomień o zmianie wysokości stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie sołectwa Sidzina,

47. na świadczenie usługi sprzątania pomieszczeń biurowych Urzędu Gminy Bystra-Sidzina,

48. cztery umowy na udział i sporządzenie opinii Gminnej Komisji Urbanistycznej dla projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bystra-Sidzina oraz projektu miejscowego planu zagospodarowania,

49. na udzielenie dofinansowania na wymianę niskowydajnego i nieekologicznego kotła na paliwa stałe. (A.N.)

Relacja z XLIII sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina.

XLIII sesja Rady Gminy odbyła się 12 stycznia 2023 r. Podczas obrad Rada przyjęła uchwały w sprawach:

1) rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Bystra-Sidzina

Rada Gminy Bystra-Sidzina po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, złożonej skargi na Wójta Gminy Bystra-Sidzina w związku z zarzutem niewykonywania czynności, polegających na zapewnieniu dostępu do danych przestrzennych, dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego za pośrednictwem usług danych przestrzennych, uznała skargę za bezzasadną. Zdaniem Rady Gminy brak jest podstaw do uwzględnienia analizowanej skargi, m. in. z uwagi na fakt, iż Gmina Bystra-Sidzina posiada umowę z zewnętrzną firmą, której powierzono realizację zadań z zakresu systemu informacji przestrzennej Gminy Bystra-Sidzina.

2) zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bystra-Sidzina na lata 2023-2026.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Bystra-Sidzina dokonano zmian w zakresie roku 2023, 2024 i 2025. W wykazie przedsięwzięć Gminy Bystra-Sidzina w projekcie „Rozbudowa drogi gminnej GŁAZA w miejscowości Sidzina” realizowanym w latach 2023-2025 zmniejszono łączne nakłady finansowe o kwotę 100.000,00 zł oraz ustalono nowe limity wydatków w roku 2024 w wysokości 2.832.000,00 zł i w roku 2025 w wysokości 3.068.000,00 zł. Ponadto, do wykazu wprowadzono przedsięwzięcie „Budowa placu sportowo-rekreacyjnego w Bystrej Podhalańskiej”, realizowane w latach 2022-2024 o łącznych nakładach finansowych w wysokości 3.230.718,00 zł oraz z limitami wydatków w latach 2023-2024 w wysokości 1.615.359,00 zł w każdym roku. Wprowadzono przedsięwzięcie „Budowa Hali Sportowej w Bystrej Podhalańskiej”, realizowane w latach 2022-2024 o łącznych nakładach finansowych w wysokości 9.339.900,00 zł oraz z limitami wydatków w roku 2023 w wysokości 4.594.470,00 zł i w roku 2024 w wysokości 4.745.430,00 zł. Wprowadzono przedsięwzięcie „Nadzór inwestorski na budowę placu sportowo-rekreacyjnego w Bystrej Podhalańskiej”, realizowane w latach 2023-2024 o łącznych nakładach finansowych w wysokości 130.000,00 zł oraz z limitami wydatków w roku 2023 w wysokości 104.000,00 zł i w roku 2024 w wysokości 26.000,00 zł. Wprowadzono przedsięwzięcie „Nadzór inwestorski nad budową hali sportowej w Bystrej Podhalańskiej”, realizowane w latach 2023-2024 o łącznych nakładach finansowych w wysokości 150.000,00 zł oraz z limitami wydatków w roku 2023 w wysokości 120.000,00 zł i w roku 2024 w wysokości 30.000,00 zł oraz przedsięwzięcie „Nadzór inwestorski nad rozbudową drogi gminnej GŁAZA w miejscowości Sidzina” realizowane w latach

2023-2025 o łącznych nakładach finansowych w wysokości 100.000,00 zł o raz z limitami wydatków w roku 2024 w wysokości 48.000,00 zł i w roku 2025 w wysokości 52.000,00 zł.

3) zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na rok 2022.

W podjętej uchwale plan dochodów budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2023 rok zmniejszono o kwotę 4.618.030,00 zł. Zmiany te dotyczyły dofinansowania zadania „Budowa Hali Sportowej w Bystrej Podhalańskiej”, w ramach środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych o kwotę 4.755.530,00 zł w związku z planowanym zakończeniem inwestycji w roku 2024 oraz zwiększenia dochodów bieżących o kwotę 137.500,00 zł w ramach środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na wypłatę dodatku węglowego oraz koszty obsługi tego zadania.

Plan wydatków budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2023 rok zmniejszono o kwotę 5.200.745,61 zł oraz dokonano w nim przeniesień dotyczących zmniejszenia wydatków majątkowych o kwotę 14.000,00 zł, którą przenoszono do rozdziału 92120, a także zwiększenia wydatków bieżących o kwotę 307.808,39 zł na realizację projektu „Aktywizacja szansą na zmianę” w ramach niewykorzystanych środków z roku poprzedniego oraz wprowadzenia wydatków bieżących w kwocie 268.260,00 zł w ramach środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Środki te, przeznaczone są na wypłatę dodatków węglowych oraz koszty obsługi tego zadania w kwocie 214.200,00 zł, na wypłatę dodatków dla gospodarstw domowych na niektóre źródła ciepła wraz z kosztami obsługi w kwocie 54.060,00 zł. Ponadto, zwiększono wydatki bieżące o kwotę 37.600,00 zł na dotację podmiotową z budżetu dla Gminnego Ośrodka Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu Bystra-Sidzina w Sidzinie. Zwiększono wydatki bieżące o kwotę 13.000,00 zł na dotację podmiotową dla Skansenu w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej. Wprowadzono wydatki bieżące w kwocie 14.000,00 zł z przeznaczeniem na wykonanie programu prac konserwatorskich, kosztorysu konserwatorskiego oraz uzgodnień dla kapliczek wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. Zmniejszono wydatki majątkowe o kwotę 5.827.414,00 zł w związku z planowanym zakończeniem budowy hali sportowej oraz placu sportowo-rekreacyjnego w Bystrej Podhalańskiej w roku następnym.

Przychody budżetu Gminy Bystra-Sidzina zmniejszono o kwotę 582.715,61 zł. Zmiany te dotyczyły zwiększenia o kwotę 130.760,00 zł przychodów z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych

ustawach, tj. środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, na wypłatę dodatków węglowych i koszty obsługi zadania o kwotę 76.700,00 zł oraz na wypłatę dodatków dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła i koszty obsługi zadania o kwotę 54.060,00 zł. Ponadto, zwiększono o kwotę 307.808,39 zł przychody wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków, tj. środki na realizację projektu „Aktywizacja szansą na zmianę”. Zmniejszono o kwotę 1.021.284,00 zł przychody z nadwyżki budżetu z lat ubiegłych.

4) udzielenia pomocy finansowej, w postaci dotacji celowej Powiatowi Suskiemu z przeznaczeniem na dofinansowanie działalności Zespołu Interwencji Kryzysowej działającego w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej.

Podjęta uchwała, dotyczy dotacji w wysokości 8 tys. zł, na dofinansowanie działalności Zespołu Interwencji Kryzysowej, działającej w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej, z przeznaczeniem na zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

5) udzielenia pomocy finansowej w postaci dotacji celowej dla Miasta Bielska-Białej na dofinansowanie działalności Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku - Białej.

Rada Gminy w podjętej uchwale postanowiła udzielić dotacji dla Miasta Bielska - Białej na dofinansowanie

działalności Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku - Białej w roku 2023.

6) wyrażenia woli przyjęcia od powiatu suskiego realizacji zadania polegającego na wykonaniu nowego przejścia dla pieszych w ciągu drogi powiatowej nr 1709K w m. Sidzina oraz doposażeniu istniejącego przejścia położonego w rejonie skrzyżowania dróg powiatowych nr 1677K i 1709K w m. Sidzina.

Gmina Bystra-Sidzina w ramach dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura Środowisko na lata 2014-2020, zamierza w 2023 roku zrealizować zadanie pn. „Wyznaczanie i doposażenie przejść dla pieszych na drodze powiatowej nr 1709K oraz doposażenie szkół w narzędzia edukacyjne z zakresu ruchu drogowego w Gminie Bystra-Sidzina. Zadanie realizowane będzie wspólnie z Powiatem Suskim, w zakresie wyznaczania nowego przejścia dla pieszych wraz z wyposażeniem w ciągu drogi powiatowej nr 1709K w m. Sidzina oraz doposażeniem istniejącego przejścia w rejonie skrzyżowania dróg powiatowych nr 1677K i 1709K w m. Sidzina.

7) uchwalenia ramowego planu pracy Rady i Komisji na rok 2023.

Na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym Komisje podlegają Radzie Gminy i przedkładają jej plan pracy oraz sprawozdania z działalności. Zgodnie z § 39 Statutu Gminy Bystra-Sidzina Komisje działają zgodnie z rocznym planem pracy uchwalonym przez Radę. (A.N.)

Rozbudowa sieci oświetleniowej w 2023 roku

Gmina Bystra-Sidzina, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców miejscowości Sidzina i Bystra Podhalańska w roku 2022, wykonała rozbudowę sieci elektroenergetycznej oświetleniowej przy drogach gminnych. W wyniku rozbudowy doświetlone zostały następujące odcinki dróg gminnych:

BYSTRA PODHALAŃSKA: Krzywickowa-Sutorowa, Ziętkowa Górna, Traczykowa, Szewcowa, Gałowa, Wyjadaczowa, Bednarzowa,

SIDZINA: Stramkowa, Podleśna, Krupowa, Kotówka, Motorniowa.

Wartość robót budowlanych za 9 odcinków rozbudowanych sieci oświetleniowych wyniosła łącznie 522.602,53 zł.

Dodatkowo, Gmina Bystra-Sidzina wydatkowała kwotę 13.145,99 zł na nadzór inwestorski na w/w robotach.

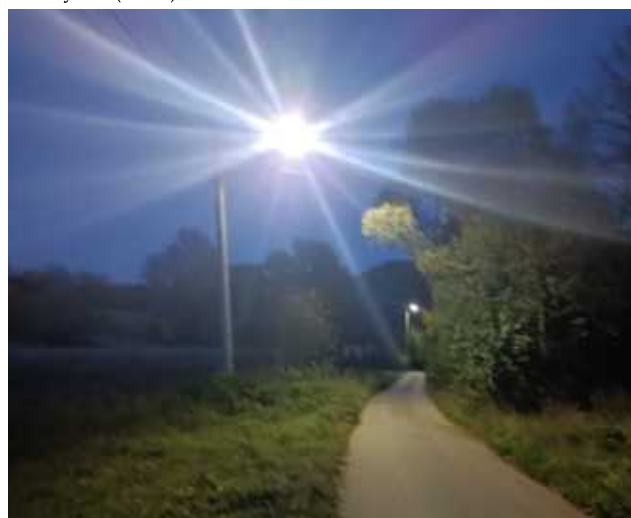
Wartość wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej na 9 zrealizowanych odcinków wyniosła 92.865,00 zł.

W roku 2022 wykonana została również inwestycja w formule "zaprojektuj - wybuduj" obejmująca rozbudowę oświetlenia ulicznego na roli Stopkowej w Sidzinie za

kwotę 46.740,00 zł.

Ponadto, opracowana została dokumentacja projektowo-kosztorysowa na rozbudowę oświetlenia ulicznego przy drodze gminnej Makówka w Sidzinie - za kwotę 11.070,00 zł.

Na powyższe zadania inwestycyjne Gmina uzyskała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. (B.M.) Fot. Arch. UG

Wymiana kotłów w 2022 roku

W 2022 roku mieszkańcy gminy Bystra-Sidzina mogli skorzystać z dofinansowania ze środków budżetu Gminy na wymianę kotłów w budynkach mieszkalnych. Możliwość uzyskania dofinansowania z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem, o czym świadczy liczba 93 zawartych z mieszkańcami umów w zakresie refundacji części kosztów zakupu pieca. W 2022 roku wsparcie finansowe uzyskało 93 wnioskodawców, na łączną kwotę dotacji wynoszącą 463.050,00 zł. Oznacza to, że z terenu gminy zostało zlikwidowane 93 szt. niskowydajnych i nieekologicznych kotłów na paliwa stałe, które zostały zastąpione 55 szt. kotłami nowoczesnymi i ekologicznymi oraz 38 szt. pompami ciepła. Rezultatem likwidacji kotłów węglowych oraz wymiany pieców na piece o wyższej niż dotychczas sprawności wytwarzania ciepła jest realny efekt dla środowiska. W związku z planowaną kontynuacją działań w zakresie dofinansowania wymiany ogrzewania w 2023 rok

z budżetu gminy, zachęcamy wszystkich mieszkańców zainteresowanych uzyskaniem dofinansowania do modernizacji kotłowni do zapoznania się z zasadami regulującymi możliwość jego uzyskania. Jednocześnie przypominamy i zachęcamy do zapoznania się z regulaminem dofinansowania w ramach rządowego programu „Czyste powietrze”, którego celem jest wsparcie finansowe mieszkańców w ociepleniu ich domów jednorodzinnych i wymianie ogrzewania. Dodatkowo, w ramach programu istnieje możliwość dopłaty do instalacji fotowoltaicznej i kolektorów słonecznych. Więcej informacji na temat Programu Czyste Powietrze można uzyskać w Punkcie Konsultacyjnym lub na stronie internetowej www.czystepowietrze.gov.pl.

Punkt Konsultacyjny Programu Czyste Powietrze znajduje się w Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina, pok. nr 1 i jest czynny w godzinach pracy urzędu. (A.Sz.)

HARMONOGRAM wywozu odpadów komunalnych w 2023 roku w Gminie Bystra-Sidzina

Informujemy, że podmiotem odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Bystra-Sidzina w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. jest przedsiębiorstwo: WIDO Sp. z o. o., Zakład Gospodarowania Odpadami, z siedzibą w 34-220 Maków Podhalański, os. Sołki 3.

Urząd Gminy Bystra-Sidzina informuje, że od dnia 1 stycznia 2023 r. obowiązują następujące nowe stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- 24,00 zł miesięcznie od osoby za odpady segregowane,
- 23,00 zł miesięcznie od osoby za odpady segregowane oraz w przypadku posiadania kompostownika,
- 96,00 zł miesięcznie od osoby za odpady niesegregowane.

W przypadku nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, ustala się ryczałtową stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości:

- 180,00 zł za rok od domku letniskowego albo od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- 720,00 zł za rok od domku letniskowego albo od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe jeżeli właściciel nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny

Dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady (przedsiębiorstwa) ustala się stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami:

- 17,00 zł za worek o pojemności 120 l za odpady segregowane,
- 68,00 zł za worek o pojemności 120 l za odpady niesegregowane. (J.M.)

HARMONOGRAM

wywozu odpadów komunalnych w 2023 roku
w Gminie Bystra-Sidzina

Miesiąc	Dzień wywozu odpadów z miejscowości	
	Bystra Podhalańska	Sidzina
Styczeń	3 (wtorek)	2 (poniedziałek)
	17 (wtorek)	16 (poniedziałek)
Luty	7 (wtorek)	6 (poniedziałek)
	21 (wtorek)	20 (poniedziałek)
Marzec	7 (wtorek)	6 (poniedziałek)
	21 (wtorek)	20 (poniedziałek)
Kwiecień	4 (wtorek)	3 (poniedziałek)
	18 (wtorek)	17 (poniedziałek)
Maj	2 (wtorek)	4 (czwartek)
	16 (wtorek)	15 (poniedziałek)
Czerwiec	6 (wtorek)	5 (poniedziałek)
	20 (wtorek)	19 (poniedziałek)
Lipiec	4 (wtorek)	3 (poniedziałek)
	18 (wtorek)	17 (poniedziałek)
Sierpień	1 (wtorek)	3 (czwartek)
	17 (czwartek)	14 (poniedziałek)
Wrzesień	5 (wtorek)	4 (poniedziałek)
	19 (wtorek)	18 (poniedziałek)
Październik	3 (wtorek)	2 (poniedziałek)
	17 (wtorek)	16 (poniedziałek)
Listopad	7 (wtorek)	6 (poniedziałek)
	21 (wtorek)	20 (poniedziałek)
Grudzień	5 (wtorek)	4 (poniedziałek)
	19 (wtorek)	18 (poniedziałek)

Ogólne dane statystyczne o Gminie Bystra-Sidzina za 2022 rok

Liczba mieszkańców na koniec 2022 roku

Kobiety: 3397
(49,68%)

Mężczyźni: 3440
(50,32%)

Liczba mieszkańców na koniec 2022 roku w sołectwach:

Bystra Podhalańska: 3311 osób, z czego:

- 1646 to kobiety,
- 1665 to mężczyźni

Sidzina: 3526 osób, z czego:

- 1751 to kobiety,
- 1775 to mężczyźni

W 2022 roku przybyło w naszej gminie 81 nowo narodzonych mieszkańców

W Bystrze Podhalańskiej w 2022 roku liczba mieszkańców zwiększyła się o narodziny 39 dzieci. W Sidzinie natomiast, przybyło 42 nowo narodzonych mieszkańców.

W sumie, w naszej gminie w roku ubiegłym liczba mieszkańców powiększyła się o 33 dziewczynki i 48 chłopców.

W 2022 roku najczęściej nadawanymi imionami dla dzieci w naszej gminie były:

- dla dziewczynek:
Zuzanna, Anna
- dla chłopców:
Jakub, Aleksander

W ubiegłym roku w naszej gminie zmarły 83 osoby.

- 36 kobiet
- 47 mężczyzn

Związki małżeńskie zawarte w Urzędzie Stanu Cywilnego Bystra-Sidzina

Ogółem zarejestrowano 63 pary wstępujące
w związek małżeński w 2022 roku.

PROCEDURY I WARUNKI UBIEGANIA SIĘ O ZWROT PODATKU AKCYZOWEGO W 2023 ROKU

ZWROT AKCYZY

DLA ROLNIKÓW

1. W 2023 r. producent rolny może składać do wójta gminy wnioski o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej do wysokości limitu zwrotu określonego na 2023 r., w dwóch terminach, tj.

a) od 1 lutego 2023 r. do 28 lutego 2023 r. producent składa wniosek o zwrot podatku akcyzowego wraz z fakturami VAT dokumentującymi zakup oleju napędowego do produkcji rolnej w okresie od 1 sierpnia 2022 r. do 31 stycznia 2023 r.,

b) od 1 sierpnia 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. producent składa wniosek o zwrot podatku akcyzowego wraz z fakturami VAT potwierdzającymi zakup oleju napędowego do produkcji rolnej w okresie od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r.

2. Za producenta rolnego uznaje się osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, będącą posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

3. Za gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów ustawy o podatku rolnym uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione lub zakrzewione na użytkach rolnych o powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza.

4. W przypadku, gdy grunty gospodarstwa rolnego stanowią przedmiot współposiadania, zwrot podatku akcyzowego przysługuje temu współposiadaczowi, co do którego pozostali współposiadacze wyrazili pisemną zgodę (zgoda będzie wyrażana we wniosku i nie dotyczy współmałżonków).

5. W przypadku, gdy producent rolny podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, we wniosku o zwrot podatku akcyzowego podaje się numer z tego rejestru. Wzór wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej został ogłoszony w drodze rozporządzenia

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. 2018 poz. 2466). Na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl) jest dostępny edytowalny formularz wniosku.

6. Faktura powinna spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931 z późn. zm.). Kwotę zwrotu podatku akcyzowego ustala się jako iloczyn ilości oleju napędowego zakupionego do produkcji rolnej, wynikającej z faktur VAT oraz stawki zwrotu do 1 litra określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2023 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2832), z tym, że kwota zwrotu podatku nie może być wyższa niż suma:

a) kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu na 1 litr oleju napędowego (1,20 zł/l), liczby 110 oraz powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego, wskazanej w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne według stanu na dzień 1 lutego danego roku,

b) kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego (1,20 zł/l), liczby 40 oraz średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku.

W przypadku ubiegania się przez producenta rolnego o zwrot podatku w odniesieniu do bydła, do wniosku dołącza się dokument wydany przez kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawierający informacje o liczbie dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego, w odniesieniu do każdej siedziby stada tego producenta, w ostatnim dniu każdego miesiąca roku poprzedzającego rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku, ustalonej z uwzględnieniem wartości współczynników przeliczeniowych sztuk bydła na duże jednostki przeliczeniowe określonych w załączniku do ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. z 2022 r., poz. 846 ze zm.) na podstawie informacji zawartych w komputerowej bazie danych prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2727).

Producent rolny może ubiegać się o zwrot podatku akcyzowego w odniesieniu do bydła w pierwszym lub drugim terminie danego roku dołączając do wniosku ww. dokument wydany przez kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wystawiony na siebie, jednorazowo w danym roku.

Przy ustalaniu limitu nie uwzględnia się gruntów gospodarstw rolnych, na których zaprzestano produkcji rolnej oraz gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

7. Wójt Gminy wydaje decyzję ustalającą wysokość zwrotu podatku akcyzowego w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

Limit zwrotu podatku akcyzowego w 2023 r. wynosi: $132,00 \text{ zł} \times \text{ilość ha użytków rolnych}$ oraz $48,00 \text{ zł} \times \text{średnia roczna liczba dużych jednostek przeliczeniowych bydła}$.

Wypłata zwrotu podatku akcyzowego nastąpi w terminie od 3 do 28 kwietnia 2023 r. w przypadku złożenia wniosku w pierwszym terminie, oraz od 2 do 31 października 2023 r. w przypadku złożenia wniosku w drugim terminie. (B.M.)

Apel o obowiązku sprawowania opieki nad zwierzętami

Urząd Gminy Bystra - Sidzina przypomina właścicielom i opiekunom psów o obowiązku zapewnienia stałego i skutecznego dozoru nad tymi zwierzętami. Szczególnie prosi się o nie pozostawianie psów bez dozoru oraz stworzenie warunków zapobiegających niekontrolowanemu wydostawaniu się psów poza obręb nieruchomości. Nieruchomości pilnowane przez psy, szczególnie psy niebezpieczne winny być oznakowane odpowiednimi tablicami oraz zabezpieczone przed zagrożeniem ataku psa na osoby wchodzące na nieruchomość.

Przypominamy również o konieczności zapewnienia zwierzętom odpowiednich warunków do życia, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony zwierząt oraz Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bystra - Sidzina, każdy kto utrzymuje zwierzę domowe, ma obowiązek zapewnić mu pomieszczenie chroniące je przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, umożliwiające swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę i stały dostęp do wody. Zabrania się

trzymania zwierząt domowych na uwięzi krótszej niż 3 metry w sposób stały, dłużej niż 12 godzin w ciągu doby lub powodujący u nich uszkodzenie ciała lub cierpienie oraz niezapewniający możliwości niezbędnego ruchu.

Za ewentualne szkody wyrządzone przez psy (pogryzienia, kolizje z pojazdami, itp.) odpowiadają właściciele tych psów, którzy również odpowiadają finansowo za ewentualne wyłapanie psów i umieszczenie ich w schronisku. (J.M.)

7 Koncert Noworoczny Orkiestry OSP w Bystej Podhalańskiej

W sobotę, 7 stycznia 2023 r. w Kościele Parafialnym p.w. Św. Marcina w Bystrej Podhalańskiej, odbył się 7 Koncert Noworoczny naszej Orkiestry OSP Bystra Podhalańska pod batutą pana Szymona Piątka. Podczas koncertu zaprezentowaliśmy znane utwory muzyki rozrywkowej takie jak: Last Christmas, Salemonia, James Last Golden Hits, Power of Love, The Lion King, Counting Stars, God Save the Queen, Hey Brother, The Beatles and Abba, Memories of you oraz Jingle Bells. Ogrom włożonej pracy i poświęconego czasu zaowocował udanym występem. Niesamowite emocje, które nam towarzyszyły to w dużej mierze zasługa tak licznie przybyłych słuchaczy. Z tego miejsca, chcielibyśmy więc serdecznie podziękować wszystkim za obecność oraz za hojne wsparcie, dzięki któremu możemy się dalej rozwijać. Już teraz zapraszamy Państwa na kolejne nasze występy.

*Dziękujemy
Orkiestra OSP w Bystrej Podhalańskiej*

Inwestycje Gminy Bystra-Sidzina

W 2022 roku w gminie wykonano kilka wartościowych przedsięwzięć. Jedną z nich, był montaż na terenie naszej gminy 122 przydomowych oczyszczalni ścieków. Całość inwestycji wyniosła 3 mln 55 tys. zł, co możliwe było dzięki uzyskanemu dofinansowaniu z Programu Obszarów Wiejskich 2014-2020 oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (RFIL). Gmina nie tylko nie musiała inwestować własnych środków, ale umożliwiła zadeklarowanym mieszkańcom udział w programie bez konieczności wnoszenia finansowego wkładu własnego. Inwestycja ta zatem, sfinansowana została całkowicie z pozyskanych zewnętrznych środków, bez ponoszenia dodatkowych kosztów ze strony gminy i właścicieli posesji na których zamontowane zostały przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Kolejnym ważnym i oczekiwanym działaniem, było wykonanie chodnika dla pieszych w Sidzinie, prowadzącego od dębu „Adam” w kierunku Binkówki. Przedsięwzięcie bardzo poprawiło bezpieczeństwo na ruchliwej drodze powiatowej. Atutem, przy aplikowaniu o dofinansowanie na ten cel było wypełnienie warunku turystycznego położenia inwestycji, bowiem odcinek na którym wykonano inwestycję, pokrywa się z dwoma szlakami turystycznymi. Inwestycja została wykonana przez gminę z dofinansowaniem ze środków RFIL w kwocie 3 mln 232 tys. zł. Przy czym, wkład Powiatu Suskiego, jako zarządcy drogi, wyniósł tylko 92 tys. zł.

W ubiegłym, 2022 roku wykonano także gruntowny remont drogi gminnej na Małą Sidzinkę. Koszt tego przedsięwzięcia wyniósł 2 mln 448 tys. zł. Tym razem, inwestycja wsparta została środkami pochodzącymi z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości 1 mln. 443 tys. zł. Gmina zadbała również o uzupełnienie oświetlenia przy drogach gminnych, dzięki środkom pozyskanym z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 552 tys. zł. W Bystrej Podhalańskiej przeprowadzono prace w tym zakresie na rolach: Krzywickowa, Sutorowa, Ziętkowa Górna, Traczykowa, Szewcowa, Gałowa, Wyjadaczowa, Bednarzowa. Natomiast w Sidzinie na rolach: Stramkowa, Podleśna, Krupowa, Kotówka, Motorniowa.

Wsparcie uzyskały również jednostki gminne Ochotniczych Straży Pożarnych. Po 30 latach użytkowania samochodu gaśniczego marki STAR, Straż w Sidzinie otrzymała średni samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu MAN z napędem 4x4, z zabudową Rosenbauer. Zakup samochodu za kwotę 360 tys. zł, w całości gmina sfinansowała z pozyskanych środków z RFIL. Druhow z Bystrej Podhalańskiej, nasz samorząd wsparł kwotą 60 tys. zł z przeznaczeniem na zakup quada oraz motopompy. Ponadto, przy remizie OSP w Bystrej Podhalańskiej w ramach środków przeznaczanych na

Fundusz Sołecki, sfinansowana została winda dla osób niepełnosprawnych za kwotę 108 tys. zł.

Bieżący 2023 rok, to z kolei dwie duże inwestycje w Bystrej Podhalańskiej. Już rozpoczęły się prace zmierzające do budowy pełnowymiarowej hali sportowej przy Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego. W hali, poza boiskami sportowymi znajdzie się ścianka wspinaczkowa. Zaplecze składało się będzie z czterech szatni wraz z zapleczem socjalnym i ekonomiczną kotłownią opalaną zrębką drzewną. Do hali zostanie wykonana droga dojazdowa wraz z parkingiem. Jej budowa jest finansowana ze środków, o które gmina aplikowała w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 8 mln zł. Wkład własny gminy w tym pokaznym przedsięwzięciu, to tylko 1 mln 339 tys. zł. Łączny koszt natomiast, szacowany jest na 9 mln 339 tys. zł.

Kolejną inwestycją, która już została rozpoczęta, jest „Budowa skateparku wraz z elementami małej architektury oraz instalacją elektryczną w miejscowości Bystra Podhalańska”. Poza betonowym skateparkiem, zaplanowano wykonanie flowpark oraz placu zabaw dla dzieci wraz z ławkami, oświetleniem oraz parkingiem. Obiekt będzie ogrodzony i wyposażony w monitoring. Całkowity koszt inwestycji wyniesie 3 mln 230 tys. zł. przy czym dofinansowanie Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych wyniesie 2 mln 157 tys. zł.

Lokalizacja inwestycji, ze względu na sąsiedztwo Szkoły Podstawowej, umożliwi uczniom korzystanie z obiektów zarówno w czasie szkolnych zajęć w-f, jak i w wolnym czasie po lekcjach.

W Sidzinie natomiast, zaplanowano w bieżącym roku wykonanie nowej kotłowni w Przychodni Zdrowia. Będzie ona opalana zrębką drzewną i zastąpi dwie kosztowne w eksploatacji, dotychczasowe kotłownie węglowe. Planuje się bowiem, że prócz ogrzewania budynku przychodni, dodatkowo zasili także w ekologiczne źródło ciepła

przedszkole w Sidzinie. Łączny koszt inwestycji wyniesie 1 mln 167 tys. zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 800 tys. zł.

W naszej gminie, poza wymienionymi wyżej przedsięwzięciami, planuje się bieżące remonty dróg i mienia gminnego, a także wykonanie studni głębinowej dla wodociągów „Centrum” w Bystrej Podh. i w Sidzinie. Zakładana jest także kontynuacja realizacji programów dla dzieci, m.in. „Już pływam”, „Szkolny Klub Sportowy”. Wspierane będą także działające organizacje na terenie gminy, poprzez finansowanie trenerów sportowych, instruktorów nauki tańca, śpiewu i gry na instrumentach.

Jednym z istotnych problemów związanych z rozwojem lokalnym, są możliwości samorządu w zakresie finansowania działalności inwestycyjnej. Rozmiary wydatków inwestycyjnych wyznaczają z jednej strony lokalne potrzeby, a z drugiej możliwości ich

zaspokajania. Biorąc pod uwagę ograniczone środki finansowe, którymi dysponują samorządy, o rozmiarach i zakresie realizowanych inwestycji decydują przede wszystkim dochody budżetowe, koszty realizacji bieżących zadań oraz dostępność zewnętrznych źródeł finansowania.

Realizacja inwestycji przez gminę wymaga wysokich nakładów finansowych, zwłaszcza w bieżących latach, gdy koszty robót i materiałów bardzo wzrosły, a ich wykonanie możliwe jest tylko z dofinansowaniem ze środków rządowych. Warunki dofinansowania, określają również często, na jakie inwestycje gmina może uzyskać dofinansowanie. Zdarza się, że na przedsięwzięcia, które przez mieszkańców wskazywane jako priorytetowe, nie ma możliwości uzyskania środków zewnętrznych, gdyż nie wpisują się w żaden z ogłaszanych konkursów. Tylko pozyskanie środków zewnętrznych na inwestycje, pozwala realizować je bez konieczności zaciągania pożyczek. (S.T.)

Wyjazdy do placówek kultury

Celem zimowych wyjazdów kulturalnych, były stolice Polski - ta współczesna – Warszawa, i ta dawna - Kraków. 13 stycznia w Warszawie, w Teatrze Muzycznym ROMA, kilkunastoosobowa grupa uczestniczyła we wspaniale przygotowanym musicalu „Aida”, którego fabuła oparta została na kanwie opery Giuseppe Verdiego pod tym samym tytułem. Musicalowa adaptacja dzieła, rozpoczęła swoją historię w 2000 roku na Broadwayu i z powodzeniem jest grana do tej pory na czołowych scenach w wielu krajach świata. Muzykę do musicalu skomponował Elton John, zaś autorem polskiego przekładu jest Michał Wojnarowski. Na dużej scenie teatru Roma uczestnicy spektaklu mogli podziwiać kunszt wokalny, taneczny i aktorski młodych adeptów sztuki, jak również podziwiać spektakularne dekoracje, kostiumy, efekty specjalne będące cechą nowoczesnej sceny oraz posłuchać pięknej muzyki i doświadczyć absolutnie niezwykłego widowiska, przygotowanego na najwyższym poziomie. Tysięczna widownia, mogła na czas trwania spektaklu przenieść się w czasie do starożytnego Egiptu i być uczestnikiem ponadczasowej historii o zakazanej miłości, pragnieniu wolności i poświęceniu. Spontaniczny i jedyny w swoim rodzaju wyjazd odbył się dzięki staraniom i ogromnemu zaangażowaniu Pana Bartłomieja Koziany.

Drugi z wyjazdów, został zorganizowany w dniu 22 stycznia przez Stowarzyszenie Gospodyń Sidzinianki. Była to wyprawa do Opery Krakowskiej by wziąć udział w spektaklu przygotowanym przez krakowski teatr muzyczny i tym razem na scenie wystawiano operetkę „Zemsta Nietoperza”- klasyka gatunku. Jest to operetka w trzech aktach. Autorem muzyki jest Johann Strauss-syn, zaś autorem polskiego przekładu tekstu libretta jest Julian Tuwim. Po raz pierwszy „Zemsta nietoperza” wystawiona

została w 1874 roku w Wiedniu i z powodzeniem zawładnęła światowymi scenami operowymi. Na dużej scenie Opery Krakowskiej rozgrywała się salonowa intryga z brawurową komedią omyłek. Podziwiać można było bez końca bezmiar talentów wokalnych, tancerzy, chór, scenografię czy kostiumy. Zaś z orkiestronu płynęła precudnej urody muzyka skomponowana przez samego króla walca. W wyjeździe wzięła udział 50 osobowa grupa mieszkańców naszej gminy, by uczestniczyć w kulturze przez duże „K”.

Człowiek dzięki doświadczaniu różnych aspektów kultury, staje się człowiekiem wolnym, jednostką która rozwija się, poszerza horyzonty. Kultura sprawia, że odczuwamy wrażliwość na piękno, otwieramy serca na miłość i dobro. Kultura, to rzecz niezbędna do samodzielnej egzystencji. Dzięki kulturze możemy zaspakajać nasze podstawowe potrzeby jakimi są: jedzenie, spanie, współistnienie z innymi jak również potrzeby wyższe: artystyczne, estetyczne czy historyczne. To kultura wyróżnia nas spośród innych, dzięki kulturze jesteśmy kim jesteśmy. Przejawem kultury jest dbałość o kulturę rodzimą ale także chęć skorzystania z dobrodziejstwa kultury oferowanej przez wielkie instytucje i taki cel przyświeca wszystkim organizowanym wyjazdom.(J.Cz.) Fot. J. Czarny

Kolędowanie Gospodyń "Sidzinianki" wspólnie z Orkiestrą w Sidzinie

Zgodnie z kultywowaną od wielu lat tradycją przed pasterką i w jeden ze świątecznych dni, w sidzińskim kościele rozbrzmiewały kolędy, specjalnie na tę okoliczność przygotowane przez obydwie zespoły. W radosnym czasie Bożego Narodzenia śpiew i muzyka kolędowa rozbrzmiewała jak zwykle w wyjątkowy sposób. Tym razem zaprezentowane zostały kolędy i tradycyjne pastorałki, zaaranżowane w nieco nowocześniejszy sposób, jak również zupełnie nowe utwory rodem zza oceanu. Wykonany repertuar, został opracowany przez zespół gospodyń oraz kapelmistrza orkiestry OSP w Sidzinie, Pana Marka Kijankę, a wszyscy obecni zostali zaproszeni do wspólnego śpiewania kolęd.

Śpiewanie kolęd i kolędowanie jest jednym z elementów naszej wiary i naszej tradycji, kolęda – radosna religijna, pieśń która niesie radość i dobre życzenia, dziś ściśle związana

z okresem Bożego Narodzenia, kiedyś była pieśnią noworoczną. Nieco inaczej pastorałka, która ze względu na wątki zaczerpnięte z życia codziennego i świecki charakter nie powinna być wykorzystywana w nabożeństwach religijnych lecz pozostać w sferze pieśni tradycyjnych. (J.Cz.) Fot. Skansen MKL

Pracujące soboty w bibliotekach

**Biblioteka w Sidzinie
i w Bystrej Podhalańskiej
będą otwarte w wybrane
soboty w 2023 roku**

**W soboty pracujące biblioteki
będą czynne od 08:00 do 12:00
w piątek przed dyżurem
biblioteki będą czynne
od 08:00 do 12:00**

**Biblioteka Publiczna w Sidzinie, sobotnie dyżury w 2023 roku,
będzie pełnić: 4 lutego, 4 marca, 1 kwietnia, 6 maja, 3 czerwca
1 lipca, 5 sierpnia, 2 września, 7 października, 4 listopada, 2 grudnia.**

**Filia Biblioteki Publicznej w Bystrej Podhalańskiej, sobotnie dyżury
w 2023 roku, będzie pełnić: 28 stycznia, 25 lutego, 11 i 25 marca,
29 kwietnia, 27 maja, 25 czerwca, 29 lipca, 26 sierpnia, 30 września,
22 października, 25 listopada, 16 grudnia.**

**W pozostałe dni, biblioteki będą czynne bez zmian,
od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8.00 – 16.00**

Konkurs „Domek z piernika 2022”

Za nami zakończenie piernikowego konkursu, na który złożono 37 prac – w tym 10 prac grupowych i 27 prac indywidualnych.

Pomysłowość, pracowitość oraz różnokolorowość wykonanych domków piernikowych przeszła najsmielsze oczekiwania. Po raz kolejny można było się przekonać, że wyobraźnia dzieci i rodziców nie zna granic, a oddawane prace były tego potwierdzeniem. Zdjęcia wszystkich prac zostały udostępnione na profilu społecznościowym Gminy Bystra-Sidzina oraz Gminnego Ośrodka Kultury, Turystyki i Sportu. Pod postem i zdjęciami piernikowych domków znalazło się mnóstwo pozytywnych komentarzy i opinii internautów na temat organizowanego konkursu i wykonania złożonych prac. Piernikowe domki można było „na żywo” podziwiać do świąt, na ekspozycji przygotowanej w świetlicy Urzędu Gminy. Później piernikowe budowle odbierane były przez ich autorów, by swoim urokiem cieszyć domy przez cały okres świąteczny.

Wszystkie prace zasłużyły na wyróżnienie. Wierzymy, że czas spędzony na wspólnych wypiekach pozwolił jeszcze bardziej zacieśnić rodzinne więzi, a piernikowy zapach nadał niepowtarzalnego klimatu podczas Świąt Bożego Narodzenia.

Był to jednak konkurs i należało wybrać laureatów. Komisja konkursowa postanowiła przyznać następujące miejsca:

PRACE ZBIOROWE

1 miejsce: grupa "Pszczółki" z Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej,

2 miejsce: klasa IIB ze Szkoły Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej ex aequo Grupa "MISIE" z Przedszkola Publicznego w Sidzinie,

3 miejsce: Grupa „BIEDRONKI” z Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej.

PRACE INDYWIDUALNE

1 miejsce: Klaudia Gawel

2 miejsce: Agata Szczerba ex aequo Gabriel Moćko

3 miejsce: Kornel Trybuła

WYRÓŻNIENIA: Lena i Filip Elżbieciak, Amelia i Szymon Gałka, Wiktoria Nawara, Sara i Michał Górscy.

Wszystkie złożone prace zostały nagrodzone. Dziękujemy uczestnikom za zaangażowanie, cierpliwość i kreatywność przy tworzeniu prac konkursowych. (A.N.)

W orszaku Trzech Króli

6 stycznia 2023 r. miał miejsce w Bystrej Podhalańskiej coroczny "Orszak Trzech Króli". Uroczysty korowód przemaszerował na trasie biegnącej od Szkoły Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej, mającej zakończenie w Kościele Parafialnym św. Marcina. Orszakowi towarzyszyli liczni mieszkańcy, a także reprezentacja pań z Koła Gospodyń Wiejskich "Bystrzanki". Wśród uczestników korowodu panowała ciepła atmosfera oraz świąteczny nastrój. (B.K)

Fot. KGW Bystrzanki

O POWSTAWANIU KARCZM I ROZPIJANIU

Współcześnie nazwa "karczma" praktycznie zanikła. Tak jak również zanikają różne nazwy określające dawniej tego typu lokale gastronomiczne, których powstawanie sięga czasów piastowskich. Karczmy powstawały w pobliżu ważnych dróg oraz kościołów.

W XVII w. karczmy stojące na traktach handlowych i gościńcach, najczęściej nosiły nazwę; Poczekaj [O karczmie jordanowskiej Schneider pisze tak; „Na Poczekaju karczma pod Jordanowem sławna pijakami”] Czekaj, Rozkoszna, Ucieszna, Wygoda, Wygódka, Łapigrosz, Ostatni grosz,

Hulanka, Pohulanka, Sodoma, Zgoda, Łowigość, Zazdrość, Łapiguz, Łowiguz, Wesola, Utrata, Zielona Zabawa, Wymysłów, Mitręga, Nazłość, Rzym (Sucha Beskidzka), Piekło, Piekielko, Przekora, Zawada, Sowa, Sowiak. Karczmy te, służyły dla podróżnych, jak również dla miejscowych jako miejsce narad i biesiad. Wraz ze zmieniającą się „modą”, zmianie ulegały nazwy tego typu lokali „rozrywkowo” - gastronomicznych oraz zakres świadczonych usług.

W czasach kiedy było niewiele kościołów, a wierni byli

„przypisani” do konkretnego kościoła jak na przykład Bystrzanie do Pcimia, a Sidzinianie do Mucharza, uczestnictwo w nabożeństwie wiązało się z trudem odbycia długiej wędrówki. Przeważnie kościoły drewniane posiadały tzw. „soboty”, były to zadaszenia wzdłuż ścian kościoła, których zadaniem była ochrona ścian przed przemakaniem, a wierni wykorzystywali je do oczekiwania już od soboty, na otwarcie kościoła na nabożeństwo. Część ludzi przyjeżdżała do kościoła końmi. Zarówno ludzie jak i konie potrzebowali odpoczynku i spożycia posiłku a nawet skorzystania z noclegu. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom wielu przedsiębiorczych proboszczów podejmowało inicjatywę budowy w pobliżu kościoła tak zwanych karczm lub gospód.

Za czasów Kazimierza Wielkiego (XIV w.) karczmarze zostali objęci ochroną.

W statucie z 1347 r. zakazano „...karczmarzom czynić gwałtów”. Prawo z 1433 r. stanowiło, że „karczmarze, którzy nie mają, ani nie orzą łąnów całych ani połowice, wolni są od podymnego a jeżeli łąny mają, płacić winni” (to znaczy, że ci karczmarze, którzy nie posiadali ziemi, byli zwolnieni z podatku od domu). Ustawa z 1505 r. chroniła karczmarza przed intormisją, co oznacza, że karczmarz był chroniony nawet przed legalnym, czyli na podstawie wyroku sądu, zawładnięciem karczmy „...gdyby nie miał innej nieruchomości”.

Aby osoby duchowne nie zaniedbywały swych obowiązków, a szczególnie dla unikania zgorszenia w 1331 r. biskup krakowski Jan Grot nałożył karę pieniężną na księży uczęszczających do karczm. W wieku XIV i XV biskupi zabraniali duchownym utrzymującym karczmy przy swych kościołach, aby osobiście nimi zarządzali lub sprzedawali w nich napoje i pożywienie, ale mimo nakazu jeszcze w XIX wieku wiele probostw przy kościołach miało własne karczmy. Niektórzy duchowni dawali biednym darmowe posiłki i gościnę, zaś bogatsi mogli kupić sobie trunku tyle „...o ile to trzeźwości nie zagraża”. Duchownym zabroniono w karczmach udzielania ślubów i biesiadowania z weselnikami, a dziekanom odbywania sądów kościelnych. Szlachcic biesiadujący w karczmie z chłopami jak „oberwał od chłopów”, nie miał prawa dochodzić swojej krzywdy przed sądem. Od XVII wieku księża zaczęli odstępować karczmy warendę Żydom.

Z uwagi na dużą liczbę ludzi nie potrafiących czytać, dla poinformowania, że w karczmie można zaopatrzyć się w trunki (piwo i miody, a od XV wieku w gorzałkę), stawiano przy karczmie wiechę. Karczmarze mieli być „zawsze trzeźwi, czujni i baczni, bo różne w różnych głowach znajdują się fantazje; znajdują się tanecznicy, są napastnicy i złodzieje”- (Jakub Kazim- Ekonomika. 1670- 1680).

Karczmarza obowiązywały ustalone zasady

"Poczekaj" w Jordanowie

zachowania; „Karczmarz ma być ludzki, każdemu uprzejmy i dogodny. Wszelki hałas musi wcześniej uśmierzać, narzędzia kaleczące usuwać. Karczmarz ma mieć muzykę zwyczajną; dudy i skrzypki, którym tanecznicy płacą, osobliwie ci, którzy w tańcu przodkują, ma jednak pewnych czasów utraktować muzykę aby się od niego gdzie indziej nie oddalała (zawrzeć umowę na granie), albowiem szynk bez muzyki, wóz bez smarowidła, taniec bez dziewczki, za nic nie stoi... Miary sprawiedliwe ma trzymać. Za wyszynkowanie 20-tu beczek piwa powinien dostać 21- szą tak zwanego wkupnego, toż i od wódki. Z roli ma dawać czynsz na św. Marcin, nie ma odbywać kolejnej stróży ani żadnej robocizny, ale być na usługi gości, mieć w pogotowiu jadło dla ludzi, obrok dla koni”. Karczmarz winien baczyć, aby (Karczmarka) żłobku w kredzie nie wyrzynała i dwóch kresek za jedną pijanemu chłopu nie znaczyła, piwo z konewki z góry nie pieniała”.

Z biegiem lat karczmy stały się miejscami rozwijania uzależnienia od alkoholu. Było zapotrzebowanie, toteż powstawały nowe gorzelnie zaopatrujące min. karczmy w alkohol. Na początku XIX wieku w ówczesnej Galicji działało 5500 gorzeln, które produkowały 14.375.000 garn cy¹ wódki, (to jest 5 milionów, 525 tysięcy 462 i pół litra).

Władze austriackie widząc nędzę i degenerację społeczeństwa powodowane pijaństwem, próbowały różnymi sposobami likwidować pijaństwo. Wskutek wzrostu podatku gorzelnianego i konsumpcyjnego oraz częstych kontroli, spowodowały, że w kwietniu 1850 pozostało 550 gorzeln.² Mimo likwidacji tylu gorzeln, pijaństwo stało się ogromną plagą, na co wpływało zmuszanie chłopów do picia piwa i wódki, przez panów posiadających prawo propinacji, czyli prywatnej produkcji alkoholu i piwa. Dużą rolę w rozpijaniu chłopów odgrywali prowadzący karczmy Żydzi. Wprawdzie cesarz Józef II (1778- 1790) wydał w dniu 9 lutego 1787 patent nakazujący usunięcie Żydów z karczm, ale bez większych

¹ garniec (miara podstawowa) = 3,8438 l

² ks. Walerian Kalinka; Dzieła wybrane, tom dziesiąty Galicja i Kraków pod panowaniem austriackim. Kraków 1898. s. 223.

rezultatów.

Nie można całej winy za szerzenie pijaństwa zwać na Żydów, bo już dużo wcześniej, kiedy jeszcze nie było Żydów, włościanie jak i mieszczanie nie stronili od alkoholu. Wkrótce po założeniu w 1564 r. Jordanowa, nowo wybrane władze miasta wprowadziły obowiązek powstrzymania się w niedziele i święta od spożywania alkoholu i wszczynania awantur - widocznie sytuacje takie nie zdarzały się tylko okazjonalnie. Jaki był odzew na to zarządzenie, nie wiemy. Natomiast mimo wydanego 3 czerwca 1775 roku zakazu przymuszania włościan do brania wódki i płodów rolnych od dworu, miały miejsce fakty przymuszania włościan do brania „okowity”, w karczmach należących do Wilkoszewskich właścicieli majątków w Bystrej i w Toporzysku. Od dawnych już czasów, bardzo popularnym napojem trunkowym było piwo. Nie można było sobie wyobrazić, by tego napoju mogło w karczmach zabraknąć, toteż niemal przy każdym folwarku, ale również przy klasztorach istniały browary. W wieku XIX w Bystrej, w pańskim browarze, warzeniem piwa zajmował się Wawrzyniec Kulka. W Sidzinie już w XVIII w. piwo warzył i prowadził wyszynk piwa i wódki Jędrzej Lipka. W Osielcu piwo wyrabiał wójt Stanisław Wronka. W Jordanowie prawo propinacji, czyli wyłączne prawo do produkcji i sprzedaży trunków (zwłaszcza piwa i gorzałki) posiadał „szpital ubogich”, a w Toporzysku dziedzic Awit Wilkoszewski. Był on również właścicielem karczmy, a jego brat Zygmunt miał trzy karczmy w Bystrej. W Sidzinie było karczm pięć, które zaopatrywane były w okowitę z Toporzyska. Poddani Wilkoszewskich mieli obowiązkowo na wesela i inne uroczystości rodzinne zaopatrywać się w gorzałkę w Toporzysku. Krnąbrni i omijający ten obowiązek, jak głosi podanie, byli za karę pojeni „gnojowicą”, co potwierdza również zapis proboszcza parafii sidzińskiej, ks. Wojciecha Blaszyńskiego w kronice: „Wilkoszewscy znęcali się w niemilosierny sposób nad ludem, przemocą otwierali i wlewali chłopom do gardła gnojówkę”.³

W celu zmniejszenia okazji do popijawy, Cesarz Józef II zarządził zmniejszenie ilości świąt do 14 w roku, oraz ustanowił jeden dzień na obchodzenie święta poświęcenia kościoła własnego, ale niewiele to dało. Do walki z pijaństwem włączył się kościół, tworząc Towarzystwa Trzeźwości⁴, przez co księża narażali się nie tylko pijakom, ale przede wszystkim prowadzącym karczmy Żydom. Znanym jest przypadek księdza Wojciecha Blaszyńskiego, proboszcza z Sidziny, twórcy Ruchu Trzeźwości, „Sidziniarek” itp., na którego karczmarz z Czarnego Dunajca zorganizował zamach. Ksiądz wcześniej ostrzeżony, zmienił trasę powrotu z Chocholowa do

Sidziny, dzięki czemu uszedł cało.

Dla kilku naszych mieszkańców karczma była miejscem ostatniego pobytu na tym padole ziemskim. Najstarszym, odnotowanym takim wypadkiem, był zgon 40 letniego Józefa Peliwy, w trakcie bitki w dniu 14 września 1892 roku, w karczmie na Munkaczu (własność Wilkoszewskich). W latach następnych miało miejsce również kilka „nieszczęśliwych nagłych zgonów”

Nieistniejąca już, Karczma Tadeusza Aleksandrowicza w Rynku w Jordanowie

w karczmie (gospodzie) lub w drodze z tych lokali do domu. Przykro wspominać łzy matek, żon, dzieci i nędze rodzin pijaków.

Na koniec, warto zacytować jezuitę ks. Kazimierza Bistygę, który w 1923 r. przeprowadzając rekolekcje w Jordanowie i zauważył, że „Chodzili całymi masami i mlaskali wśród nauk, bo się im podobały. Dziwna rzecz, że te piękne i uroczne góry taki brzydki i upośledzony zamieszkuje lud. Przez całe trzy dni spowiedzi- ogonki stały do spowiedzi przed zakrystią a byli tam sami głusi, niemowcy, jękały i przeróżne matolki. Tak skartowaciatego fizycznie ludu nie ma w całej Polsce jak właśnie w okolicach górskich. Lud tu ogromnej wiary, ale obyczajów wprost pogańskich. Chłopy, dziewczęta, nawet stare chłopy i baby wszysytko tak zagnojone i zepsute, że coś straszego. Nie mają pieniędzy na żywność, ubranie ale na gorzalinę, którą piją zarówno chłopy jak i baby, pieniądż musi być. Przy jarmarkach, targach szynki zawalone góralstwem upitym. Dzieci nieślubnych cała masa, żyjących na wiarę małżeństw sporo. Skłonność do gniewu szczególna. Więc też pełno w parafii procesów i proceśników. Dwóch adwokatów w Jordanowie nie może sobie dać rady z procesującymi się”.⁵

Wnet, karczmy zostały zastąpione gospodami, barami, restauracjami, jadłodajniami etc. mimo to nie uległa osłabieniu zniewalająca siła alkoholu.

Tadeusz Uczniak

³ ks. Jakub Kosek. Ksiądz Wojciech Blaszyński proboszcz w Sidzinie. Tarnów 1914. S.38

⁴ C. Czechowska, Towarzystwo Wstrzemięźliwości w diecezji tarnowskiej za rządów biskupa I.G. Wojtarowicza (1844- 1850). Lublin 1981.

⁵ Nasze wiadomości t. VII. Nr 32, wrzesień 1923 s. 17- 23

Koło Gospodyń Wiejskich
"Bystrzanki"
w Bystrej Podhalańskiej
serdecznie zaprasza
na tradycyjne spotkanie
noworoczne, tzw. herbatkę,
które odbędzie się
w niedzielę, 19 lutego 2023 r.
o godz. 14:00 w sali OSP
w Bystrej Podhalańskiej

Serdecznie zapraszamy chętne dzieci
do aktywnego spędzenia
ferii zimowych na zajęciach
prowadzonych w Świetlicy Środowiskowej,
od 31.01.2023 - 08.02.2023 r.
w godzinach 10:00-14:00
od poniedziałku do piątku,
w budynku Szkoły Podstawowej
w Bystrej Podhalańskiej

Podczas ferii planujemy:

- 31.01.2023 o godz. 11:00 spektakl teatru MASKA, (na terenie szkoły),
- 3.02.2023 wyjazd do Zatora (zatorska krówka, warsztaty z szycia worko-plecaka),
- 8.02.2023 o godz. 11:00 spotkanie w SKANSenie w Sidzinie
(placki na blasze), dojazd we własnym zakresie,
- warsztaty kulinarne (małe pizzerinki),
- zajęcia z masą solną (ozdobne kubki, miseczki),
- zajęcia w Filii Biblioteki Publicznej z bajkoterapii,
- zajęcia plastyczno-techniczne,
- rękodzieło (małe portmonetki z filcu - nauka szycia podstawowego ściegu).

ZAPRASZAMY!!!

